



רע"פ 7804/19 - אליסע שעבאן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 7804/19

לפני: כבוד השופט ג' קרא

המבקש: אליסע שעבאן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים בתיק ע"פ 10310-10-18 מיום 13.1.2019 שניתן על ידי כב' הנשיא אהרן פרקש וכב' השופטים עודד שחם ואברהם רובין

בשם המבקש: עו"ד וסים דכוור
בשם המשיבה: עו"ד איתמר גלבפיש

החלטה

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' הנשיא א' פרקש, והשופטים ע' שחם וא' רובין) בתיק ע"פ 10310-10-18 מיום 13.1.2019, בגדרו התקבל ערעור המשיבה על הכרעת דינו של בית משפט השלום בירושלים (כב' השופט א' גורדון) בת"פ 40407-09-15.

רקע והליכים קודמים



1. המבקש הועמד לדין בגין עבירה של סיוע על ידי נוטריון (להלן: העבירה), לפי סעיף 47 לחוק הנוטריונים, התשל"ו-1976 (להלן: הסעיף ו-חוק הנוטריונים). כתב האישום מושא הבקשה שלפנינו, מופנה נגד שני נאשמים - המבקש בבקשה דנן, ונאשם אחר (להלן: הנאשם האחר).

למען הנוחות, להלן לשון סעיף 47 לחוק אשר כותרתו "סיוע לעבירה":

"נוטריון המשתמש בסמכותו לגבי מסמך בודעו כי המסמך נועד לביצוע עבירה פלילית או שבעריכתו היה משום עבירה פלילית, דינו - מאסר שלוש שנים או כדינו של האשם באותה עבירה, הכל לפי העונש החמור יותר".

2. בתמצית, על פי כתב האישום המתוקן בשנית, עובר ליום 15.3.2014 שכנעו המבקש והנאשם האחר את המתלון, יליד 1935 אשר בעת התרחשות המעשים המתוארים בכתב האישום אושפז בבית חולים תוך שהפגין תסמינים של בלבול ואי כשירות משפטית, לחתום על מספר מסמכים אשר הקנו לנאשם האחר את מרבית רכושו של המתלון. המבקש אישר את המסמכים באישור נוטריוני על אף מצבו הבריאותי של המתלון ומבלי שהייתה ברשותו תעודה רפואית כנדרש לפי סעיף 4(ה) לתקנות הנוטריונים התשל"ז-1977.

3. ביום 20.8.2018 זיכה בית משפט השלום את המבקש מחמת הספק והרשיע את הנאשם האחר במיוחס לו. בית המשפט קבע כי המבקש היה מודע למצבו הקוגניטיבי הלקוי של המתלון והבין כי המתלון הוחתם על המסמכים מבלי להבין את מהותם. חרף קביעות אלו, זיכוי המבקש נשען על קביעתו המשפטית של בית המשפט כי העבירה דורשת הוכחתו של יסוד נפשי שעניינו "מטרה לסייע", כנדרש בעבירת הסיוע לפי סעיף 31 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין).

ביום 13.1.2019 קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה, הרשיע את המבקש בעבירה והחזיר את התיק לבית משפט השלום למתן גזר דין. בית המשפט קבע כי היסוד הנפשי הנדרש בגדר סעיף 47 לחוק הנוטריונים הוא מודעות הנוטריון לכך שהמסמך לגביו הפעיל את סמכותו נועד לביצוע עבירה פלילית או שבעריכתו היתה עבירה פלילית. עוד הוסיף, כי אף בהנחה שהמבקש לא הבין שהוא מסייע לביצועה של עבירה, קביעותיו של בית משפט השלום מלמדות על יסוד נפשי של עצימת עיניים מצד המבקש שדי בהן כדי לבסס הרשעתו.

המבקש ממאן להשלים עם תוצאות פסק הדין ומכאן הבקשה שלפניי.

להשלמת התמונה, יצוין כי בית משפט השלום גזר על המבקש שבעה חודשי מאסר על דרך של עבודות שירות, לצד מאסר מותנה ופיצויים למתלון, וערעורים שהגישו המבקש והמשיבה על גזר הדין נדחו על ידי בית המשפט המחוזי ביום 27.10.2019 (כב' השופטים ר' פרידמן-פלדמן, א' אברבנאל, ח' זנדברג).

נימוק הבקשה ותגובת המשיבה

4. עניינה של הבקשה בשאלת היסוד הנפשי הנדרש להרשעה בעבירה לפי סעיף 47 לחוק הנוטריונים, אשר



לשיטת המבקש מעלה סוגיה עקרונית. המבקש סבור כי העבירה דורשת הוכחת יסוד נפשי של כוונה לסייע, או למצער, כי שתי הפרשנויות סבירות ויש להעדיף את זו שתיטיב עם הנאשם. כך נטען, כותרת העבירה "סיוע לעבירה" מלמדת שהיסוד הנפשי הדרוש הינו כוונה; יש להחיל את הוראות החלק הכללי של חוק העונשין; וכי לא יתכן מצב בו נדרש יסוד נפשי של מודעות, משנוסח סעיף 47 מאפשר כי דינו של נוטריין המואשם לפי הסעיף יהיה כשל האשם באותה עבירה, היות שאז, יכול ויוטל על המורשע בסעיף, אותו העונש שיושת על הנאשם האחר אשר לגביו הוכח יסוד נפשי של כוונה.

מנגד, סבורה המשיבה כי הבקשה לא מעלה כל שאלה משפטית המצדיקה דיון בגלגול שלישי. לשיטתה, הסעיף ברור ומפורש והיא סומכת ידיה על פסק דינו של בית המשפט המחוזי. עוד נטען כי עובדות המקרה מצביעות על כך שהתקיים אצל המבקש אף יסוד נפשי של כוונה לסייע.

דיון והכרעה

5. לאחר שעיינתי בבקשה על נספחיה ובתגובה לה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

כידוע, רשות ערעור ב"גלגול שלישי" תינתן רק במקרים חריגים בהם עולה שאלה בעלת חשיבות ציבורית או כללית החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים או במקרים בהם מתעורר חשש לאי-צדק מהותי או לעיוות דין (רע"פ 8421/19 דהן נ' מדינת ישראל (24.12.2019)). בענייננו, לא עומדת הבקשה באמות המידה האמורות.

בית המשפט המחוזי נדרש למכלול הטענות באשר לפרשנות החוק ודחה את טענותיו של המבקש, וקביעותיו מקובלות עליי. לשון החוק ברורה, ואין ממש בטענות המבקש לפיהן דורש הסעיף הוכחת יסוד נפשי של כוונה, ובית המשפט המחוזי עמד על כך בהרחבה. בית המשפט המחוזי הוסיף וקבע בשולי דבריו ומעבר לנדרש כי יש בממצאיו של בית משפט השלום כדי להוכיח כי אף יסוד נפשי של כוונה התקיים במעשיו של המבקש.

6. סוף דבר, הבקשה נדחית. המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביחידת עבודות שירות, במפקדת מחוז דרום, ביום 1.4.2020 עד לשעה 08:00. בשל חלוף הזמן, ככל שיסבור הממונה על עבודות השירות כי נדרשת חוות דעת עדכנית, גישה לבית משפט זה עד ליום 22.3.2020.

ניתנה היום, י"ד באדר התש"פ (10.3.2020).

ש ו פ ט